

Nejvyšší soud vyhověl zmateční stížnosti veřejného obžalobce, podané z důvodu zmatečnosti podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. a kvalifikoval činy obžalovaných tak, jak učinil soud první stolice.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost veřejného žalobce jest důvodná. V jednání obžalovaných, jež soud první stolice kvalifikoval jako zločin porušení domácího pokoje podle §§ 330 a 331 čis. 2 tr. zák. i jako přečin násilí proti orgánu vrchnosti podle § 4 zák. čl. XL:1914, shledal vrchní soud jen skutkovou podstatu pokračujícího přečinu násilí proti orgánům vrchnosti podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914, vycházeje z právního názoru, že trestní zákon předpisem §§ 330, 331, 332 tr. zák. chrání jen domácí právo a pokoj soukromých osob, z čehož plyne, že neoprávněné vniknutí do veřejných místností a na ohrazené místo, patřící k takovým veřejným místnostem, nespadá pod citované §§ zákona. Tento názor odvolacího soudu jest mylný. Ustanovení § 330 tr. zák. nelze vykládati tak, že jím zákon chtěl poskytovat ochranu jen soukromým bytům a k nim příslušejícím místnostem a že veřejné budovy a k nim náležející místnosti z ochrany zákona jsou vyloučeny. Naopak podle nepochybné již v praxi zásady jest považovati za byt i veřejné budovy, resp. jejich části, pokud buď slouží za soukromý byt, aneb tvoří jeho součást, dále i samy veřejné místnosti po době, kdy už nejsou volně přístupny obecnstvu, jakož i jinak veřejným účelům sloužící místnosti, jakmile osoba jimi disponující vstup do nich zakázala, nebo jestliže pachatel byl z nich oprávněnou k tomu osobou vykázán. Zjištěný čin obžalovaných tvoří tedy i skutkovou podstatu zločinu porušení domácího pokoje podle § 330 tr. zák.

Čís. 4360.

Zákon v § 530 tr. zák. nepředpisuje, že musí býti ve stíhacím návrhu k zachování žalobního práva vždy a bezvýjimečně označen pachatel zcela určitě nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele.

I v trestním oznámení proti neznámým pachatelům lze po případě spatřovati stíhací návrh (zažalování) po rozumu § 530 tr. zák., byl-li v něm přesně označen skutek, jehož soudní stíhání se žádá, a uvedeny zároveň veškeré soukromému obžalobci tehdy známé důvody proti několika osobám, v jejichž okruhu jest podle těchto pŭtahů hledati pachatele.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1932, Zm I 210/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského jako kmetického soudu v Litoměřicích ze dne 20. prosince 1930, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 1 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., zrušil napadený rozsudek

jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znova jednal a ji rozhodl.

D ů v o d y :

Zprošťující výrok byl vynesena pro propadnutí žalobního práva podle § 530 tr. zák. Opírá se úvahu, že návrh soukromých obžalobců na potrestání obžalovaného Štěpána N-a byl u soudu podán teprve ve spise obžalovacím, dne 27. června 1929, tudíž po uplynutí šestinedělní propadné lhůty § 530 tr. zák.

Při tomto svém výroku nezmiňuje se kmetský soud a neuvažuje věcně o obsahu a doslovu původního trestního oznámení, podaného soukromými obžalobci dne 31. října 1928 proti neznámých pachatelům. V tom jest právní mylnost napadeného rozsudku, kterou zmateční stížnost právem vytýká, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. Při správném výkladu zákona musel soud především řešiti základní otázku, zda původní trestní oznámení soukromých obžalobců obsahuje předpisům § 530 tr. zák. věcně odpovídající a včas podaný návrh na stíhání pro trestný čin, ano je nasnadě, že v případě kladného řešení této otázky odpadne potřeba uvažovati s hlediska § 530 tr. zák. o včasnosti spisu obžalovacího. Jak vysvítá z trestních spisů, jichž obsah, pokud jde o procesní skutečnosti, může zrušovací soud vzítí při zkoumání zmatku čís. 9b) za podklad svého rozhodnutí, označili soukromí obžalobci v původním trestním oznámení přesně skutek, jehož soudní stíhání žádají, a uvedli zároveň veškeré jim tehda známé pŕtahy proti několika osobám. Třebaže pak toto oznámení končí návrhem, by navrhované průvody byly provedeny a by po jejich provedení vyzván byl zástupce soukromých obžalobců k podání dalších návrhů, vysvítá přece z dalšího prohlášení, že se »činí trestní oznámení pro přečin proti bezpečnosti cti«, zcela jasně, že súčasněné osoby činí si nárok na práva a berou na sebe povinnosti soukromých obžalobců, a že pachatelé, jichž stíhání žádají, jsou pravděpodobně osoby dotčené pŕtahy oznámení. Že takto rozuměti bylo a skutečně také rozuměno bylo oznámení, toho nejpádnejším důkazem jest, že vyšetřující soudce obeslal a vyslechl jako obviněné osoby, jež uvedlo trestní oznámení ve spojitosti s trestným činem a s pŕtahy proti nim svědčícími.

Zkoumá-li se naznačený obsah trestního oznámení s hlediska § 530 tr. zák., sluší uznati, že odpovídá požadavkům, vyhledávaným v tomto § k zachování žalobního práva. Předpis ten ukládá soukromému obžalobci, by v šestinedělní lhůtě od doby, co nabyl o trestném činu vědomosti, »z něho«, t. j. »z činu žaloval«. Více zákon nežádá a neobsahuje najmě předpis, že ve stíhacím návrhu musí vždy a bezvýjimečně označen býti pachatel zcela určitě, nebo navrženo býti potrestání právě určitého pachatele. Tento neosobní doslov předpisu § 530 tr. zák. má důležitý význam pro praxi; jest si uvědomiti, že určité označení pachatele nebude mnohdy možné bez předchozího soudního šetření, je-li pachatel vůbec neznámý, nebo není-li jisto, kdo z více osob přicházejících v úvahu je pachatelem, nebo jsou-li pŕtahy, svědčící proti určité osobě, tak neúplné a nepostačitelné, že nelze ještě důvodně tvrditi, že súčasněná osoba nabyla ve smyslu zákona vědomosti o pachatelově osobě. Opačný názor vedl by k důsledku zákonem zajisté nezamyšlenému, že by pachatel v pří-

padech, kde si počínal s obzvláštní záłudností nebo rafinovaností a páše urážku způsobem tak zástřeným, by jeho osobnost zůstala pokud lze utajena, byl na tom lépe, než pachatel, který se dopustil urážky zcela otevřeně, takže k jeho vypátrání nebylo třeba dalšího šetření. Nelze pominouti, že v některých choulostivých případech, na příklad při napjatém poměru mezi stranami, bude takové opatrné a neosobní úpravy stíhacího návrhu zapotřebí již proto, by bylo zabráněno případné protižalobě podle § 487 tr. zák. pro lehkomyšlné obviňování z přečinu proti bezpečnosti cti. O případ této povahy šlo právě v souzené trestní věci, v níž podle obsahu trestního oznámení bylo soukromým obžalobcům jen známo, že někteří členové rodiny N-ovy proti nim nepřátelsky vystupují, že závadný hano-pis byl psán na psacím stroji firmy N., ale nebylo známo, kterou z několika osob v úvahu přicházejících byl na tomto stroji psán. Za tohoto skutkového stavu vyhověli soukromí obžalobci plně požadavkům § 530 tr. zák., označivše v trestním oznámení přesně trestný skutek a sdělivše soudu jména několika osob — mezi nimi i Štěpána N-a —, v jejichž okruhu sluší podle pŕtahů v oznámení uvedených hledati pachatele nebo více pachatelů, o jichž stíhání žádají. Tímto projevem, nepřipouštějícím pochybnosti o věcném a osobním rozsahu směru stíhacího návrhu, zamezili soukromí obžalobci subjektivní propadnutí § 530 tr. zák. i ohledně Štěpána N-a, třebaže původní stíhací návrh nezněl výslovně a individuálně na jeho potrestání. Bylo-li takto žalobní právo uplatňováno včas a řádně, nebylo třeba, by za vyšetřování byl učiněn ještě další návrh na stíhání určitých osob, proti nimž byly beztak předsevzaty úkony trestního stíhání, najmě zodpovědným jich výsledkem; stačilo, když soukromí obžalobci pak po stránce procesuální vyhověli včas výzvě podle § 112/2 tr. ř. a podali ve 14 denní lhůtě tohoto § obžalovací spis na určitého pachatele, Štěpána N-a.

K vůli úplnosti budiž ještě připomenuto, že při tomto právním nazírání netřeba se obávati toho, že by snad povšechnou úpravou stíhacího návrhu proti neznámým pachatelům mohlo býti nad míru protahováno trestní řízení podle libovůle soukromého žalobce; jest si uvědomiti, že takovémuto pokusu brání předpis § 531 tr. zák. tím, že nastane objektivní promlčení, nebyla-li před uplynutím lhůt v § 532 tr. zák. uvedených vydána na určitou osobu obsílka jakožto na obviněného. Ostatně jest v moci soudu, by prostředky trestním řádem mu k použití danými — § 112/2 tr. ř. — zabránil zbytečným průtahům. Toto nazírání neodporuje ani dosavadní judikatuře, pokdu vyslovuje, že šestinedělní lhůta § 530 tr. zák. k podání soukromé obžaloby počíná, když se obžalobce dověděl o trestném činu i o osobě pachatelově; vždyť touto judikaturou stanoví se ve prospěch soukromého obžalobce jen nejzašší lhůta, do kdy nejpozději musí podán býti soukromý návrh stíhací; určuje se tedy povinnost soukromého obžalobce, což však nevyklučuje, by použil práva § 530 tr. zák. mu propůjčeného, zažalovati pro čin i v období dřívějším.

Čís. 4361.

»Osobami služebnými« ve smyslu § 176 II b) tr. zák. není jen čeled', nýbrž i jiné osoby, pověřené služebními výkony, které nejsou převahou